

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 53/18

Люксембург, 24 април 2018 г.

Решение по дело C-353/16
MP/Secretary of State for the Home Department (Субсидиарна закрила на
лице, което в миналото е било жертва на изтезания)

Лице, което в миналото е било жертва на изтезания в страната му на произход, може да се ползва от „субсидиарна закрила“, ако е изложено на реална опасност да бъде умишлено лишено в тази страна от грижи, подходящи за физическото или психичното му здравословно състояние

Изпращането обратно в тази страна може също така да противоречи на Европейската конвенция за правата на човека

MP, гражданин на Шри Ланка, пристига в Обединеното кралство през януари 2005 г. като студент. През 2009 г. той подава молба за убежище, в която посочва, че е бил член на организацията „Тигри за освобождение на Тамил Илам“ (LTTE), че е бил задържан и изтезаван от силите за сигурност в Шри Ланка и че ако бъде изпратен обратно там, има опасност да бъде отново малтретиран. Британските власти отхвърлят молбата за убежище на MP и също така решават да не му предоставят субсидиарна закрила с мотива, че не е установено, че MP би бил отново в опасност, ако бъде изпратен обратно в страната му на произход.

С директива на Съюза¹ се въвеждат минимални стандарти относно „субсидиарната закрила“, с цел да се допълни международната закрила съгласно Женевската конвенция за бежанците. Субсидиарна закрила се предоставя на всеки, който няма статут на бежанец, но в страната си на произход е изложен на тежка заплаха като смъртно наказание, изтезания или нечовешко или унизително отнасяне или наказание. Лицата, на които е предоставена субсидиарна закрила, получават разрешение за пребиваване за ограничен срок. Що се отнася до лица, които не са граждани на Съюза и не се ползват от субсидиарна закрила, държава членка може по своя преценка като проява на добра воля или по хуманитарни съображения да им разреши да пребивават на нейна територия, тъй като те не попадат в приложното поле на тази директива.

MP обжалва решението на британските власти пред Upper Tribunal (Висш съд, Обединено кралство), като представя медицински документи, доказващи, че е получил здравни усложнения вследствие на изтезанията, на които е бил подложен в Шри Ланка, страда от посттравматичен стресов синдром, както и от депресия. Upper Tribunal потвърждава решението, с което на MP е отказана субсидиарна закрила, като се мотивира с това, че не е установено, че той продължава да е в опасност в страната си на произход. При все това този съд приема, че изпращането на MP обратно в Шри Ланка би нарушило Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ), тъй като там MP не би могъл да получи подходящи грижи за лечение на психичното му заболяване.

Сезиран като въззивна инстанция, Supreme Court of the United Kingdom (Върховен съд на Обединеното кралство) пита Съда дали лице, което не е гражданин на ЕС и страда от здравни усложнения вследствие на изтезания, на които е било подложено в страната му на произход, но вече не е изложено на опасност от същото отношение в случай, че бъде

¹ Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 304, 2004 г., стр.12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 52).

изпратено обратно, може да получи субсидиарна закрила поради това, че системата за здравеопазване на тази страна няма да може да осигури подходящо лечение за психичното му заболяване.

В решението си от днешна дата Съдът приема най-напред, че съгласно правото на Съюза обстоятелството, че в миналото дадено лице е било подложено на изтезания от властите в страната му на произход само по себе си не е достатъчно, за да може то да получи субсидиарна закрила, ако вече не съществува опасност да бъде изтезавано при изпращане обратно в страната му на произход. Режимът на субсидиарна закрила има за цел да предпази лицето от реална опасност от тежки посегателства при изпращането му обратно в страната му на произход, което предполага наличие на сериозни и потвърдени основания да се смята, че то ще бъде изложено на такава опасност, ако бъде изпратено обратно в тази страна. Случаят не е такъв, ако съществуват основания да се смята, че претърпените в миналото тежки посегателства не биха се повторили или не биха продължили.

Въпреки това Съдът отбелязва, че гражданинът на страна, която не е членка на ЕС, до когото се отнася делото, не само е бил подложен в миналото на изтезания от властите в страната му на произход, но освен това, дори да не рискува да бъде отново подложен на изтезания при изпращането му обратно в тази страна, продължава да страда от дължащи се на изтезанията, на които е бил подложен в миналото, тежки психични усложнения, които според надлежно направени медицински констатации биха се задълбочили съществено, със сериозен риск да се самоубие, в случай на изпращането му обратно в неговата страна.

Съдът подчертава, че Директивата относно режима на субсидиарна закрила трябва да се тълкува и прилага при спазване на правата, гарантирани от Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“). Последната изрично предвижда, че когато гарантираните от нея права съответстват на гарантираните от ЕКПЧ, смисълът и обхватът на тези права са едни и същи.

Като се съобразява с най-новата практика на Европейския съд по правата на човека, Съдът приема, че Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че извеждането на гражданин на страна, която не е членка на ЕС, страдащ от особено тежко психично или физическо заболяване, представлява нечовешко и унижително отношение, ако поражда реална и потвърдена опасност от значително и необратимо влошаване на здравословното му състояние.

Ето защо Съдът приема, че Хартата не допуска държава членка да експулсира гражданин на страна, която не е членка на ЕС, когато това експулсиране по същество би довело до значително и необратимо изостряне на психичното разстройство, от което той страда, особено когато това влошаване би застрашило самото му оцеляване, както е в настоящия случай.

Въпреки това, като се има предвид, че в случая националните съдилища са приели, че ЕКПЧ не допуска МР да бъде изпратен обратно в Шри Ланка, преюдициалният въпрос се отнася не до защитата срещу извеждане, а до това дали приемащата държава членка е длъжна да предостави статута на субсидиарна закрила по директивата на гражданин на страна, която не е членка на ЕС, който е бил изтезаван от властите в страната му на произход и чиито тежки психични усложнения биха се задълбочили съществено, със сериозен риск да се самоубие, в случай на изпращането му обратно в неговата страна.

Съдът припомня, че обстоятелството, че ЕКПЧ не допуска извеждането на гражданин на страна, която не е членка на ЕС, в някои много особени случаи, когато съществува опасност от увреждане на здравето поради липсата на подходящо лечение в страната на произход, не означава, че трябва да му бъде разрешено да пребивава в държава членка по силата на субсидиарната закрила.

Съдът заключава, че макар причината за настоящото здравословно състояние на гражданина на страна, която не е членка на ЕС — а именно изтезанията, на които е бил подложен в миналото от властите в страната му на произход — да е релевантна,

същественото влошаване на неговото състояние само по себе си не би могло да се счита за наложено на посочения гражданин в страната му на произход нечовешко или унизително отношение.

Във връзка с това Съдът припомня своята практика и приема, че **рискът от влошаване на здравословното състояние на гражданин на страна, която не е членка на ЕС, не би бил достатъчен, за да обоснове предоставянето на субсидиарна закрила, ако не става въпрос за умишлено лишаване от грижи.**

Ето защо **Supreme Court следва да провери, в светлината на всички актуални и относими данни (по-специално докладите на международни организации и на неправителствени организации за защита на човешките права) дали в случая, ако бъде изпратен обратно в страната си на произход, МР може да се окаже изложен на опасност от умишлено лишаване от грижи, подходящи за лечението на физическите или психичните усложнения вследствие на изтезанията, на които е бил подложен в миналото от властите в неговата страна.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Нанчо Нанчев ☎ (+352) 4303 4293